

Riktlinjer för budget, ekonomiska rapporter, bokslut och årsrapporter

Dokumenttyp Styrande dokument	Dokumentnamn Riktlinjer för budget, ekonomiska rapporter, bokslut och årsrapporter	Fastställd/Upprättad Kommunfullmäktige § 279 2017-12-19	Senast ändrad Dnr KS/2017-00620
Dokumentansvarig Ekonomikontoret		Tidigare ändringar Ändrad av fullmäktige 2017-04-18 § 76	Giltighetstid Från och med 2017- 12-20
Dokumentinformation -			

Riktlinjer för budget, ekonomiska rapporter, bokslut och årsrapporter

Nämnd/styrelse (kallas i fortsättningen nämnden) ska inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de budgetramar, mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Kommunfullmäktiges budget

Den av kommunfullmäktige fastställda budgeten är en rambudget och är bindande vad avser såväl nettoanslag som mål och riktlinjer. Mål anges inom målområdena som anger vad som ska uppnås inom respektive område.

Kommunfullmäktiges budget är ett prioriteringsverktyg i vilket det anges vilka mål från de politiska styrande dokumenten som ska prioriteras det kommande året. Utöver övergripande mål kan i budgeten även anges prioriteringar, uppdrag, mål för god ekonomisk hushållning, ekologiska mål och övriga resultatmål.

I kommunallagen fastställs att kommuner, i sin budget, ska ta fram särskilda mål och riktlinjer för en god ekonomisk hushållning. Det innebär finansiella mål för ekonomin och mål och riktlinjer för verksamheten. De valda målen för god ekonomisk hushållning ska motiveras varför de är just mål för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige omvandlar dessa riktlinjer för god ekonomisk hushållning till genomförbara mål och/eller uppdrag i form av övergripande inriktningsmål mål och/eller i form av resultatmål.

Internbudget

I kommunfullmäktiges budget fastställs fördelning av resurser till nämnden. Nämnden skall därför upprätta en detaljerad intern budget, och där formulera nämndens åtagande för att bidra till kommunfullmäktiges mål med de resurser man har. Internbudgeten är nämndens planeringsverktyg för det kommande verksamhetsåret. Nämnden bryter ned kommunfullmäktiges mål i verksamhetsmål. Nämnden bör även formulera sina egna mål i internbudgeten. Nämnden skall tillämpa bruttobudgetering och bruttoredovisning. Nämndens internkontrollplan är en del av nämndens internbudget.

Kommunledningsförvaltningen lämnar årligen kommunövergripande internbudgetanvisningar.

Investering

I investeringsbudgeten upptas anskaffning av anläggningstillgång. Det är utrymmet i driftbudgeten som styr nämndens investeringsnivå. I de fall fullmäktige har beslutat om särskilda driftanslag för investeringar får dessa medel endast användas till avsatt ändamål.

För att inköp av ett inventarium ska räknas som investering skall den ekonomiska livslängden uppgå till minst tre år och anskaffningsvärdet till minst ett basbelopp.

Om flera inventarier anskaffas samtidigt, och dessa har ett naturligt samband med varandra, ska beloppsgränsen i ovanstående stycke tillämpas på dessa inventariers sammanlagda anskaffningsvärden. Motsvarande gäller också om ett inventarieköp utgör ett led i en större inventarieanskaffning.

Nämnden beslutar om investeringar upp till 10 mkr och ska upprätta interna anvisningar för beslut och hantering av investeringsprojekt. För bruttoinvesteringar i exploateringsområden gäller beloppsgränsen 20 mkr.

Investeringar i lokaler

När det gäller investeringar i lokaler som nämnderna för sin verksamhet hyr av ett kommunalt bolag eller annan part beslutas investeringar mellan 2-20 mkr av respektive nämnd. Investeringar över 20 mkr beslutas av kommunfullmäktige. Beslut om investeringar ska vara baserade på anbud.

Enligt beslutad lokalförsörjningsprocess åligger det lokalförsörjnings-gruppen att ta fram ett samordnat underlag beträffande ändamålslokaler utifrån politiskt initiativ, demografi, behov av ändamålslokaler och status på byggnader. Detta underlag lämnas till beredning och beslut om i kommunens budget som antas av kommunfullmäktige. Via och utifrån nämndernas internbudget görs därefter ett urval av projekten där respektive nämnd beslutar vilka projekt som de vill ska projekteras. Kommunövergripande görs därefter en detaljerad behovsanalys som blir underlag för projekteringen. Inför projekteringen övergår projektledarrollen från lokalförsörjningsgruppen till kommunalt bolag som projekterar och genomför anbudsfrågan, där slutlig investering tas fram. Investeringar mellan 2-20 mkr beslutas av respektive nämnd och investeringar över 20 mkr beslutas av kommunfullmäktige.

Denna rutin gäller även i de fall där fullmäktige anvisat särskilda medel i budgeten för drift- och kapitalkostnader avseende nya investeringsprojekt.

Tillväxtinvesteringar i infrastruktur

För så kallade tillväxtinvesteringar i infrastruktur (gator, cykelvägar, tunnlar, rondeller etc.) som inte ska belasta exploateringsverksamheten gäller följande:

I samband med budgetberedningen presenteras aktuella projekt, investeringsbelopp samt driftkostnad fördelat på kommande treårsperiod. Budgetberedningen bedömer och föreslår fullmäktige att uppta ett eventuellt driftanslag avseende "Kompensation för tillväxtinvesteringar i infrastruktur" under gemensam finansiering. Anslaget utfördelas till berörda nämnder och styrelser i takt med att investeringarna blir klara.

Årsredovisning

Det ankommer på kommunstyrelsen att sammanfatta och avsluta räkenskaperna i en årsredovisning. Årsredovisningen redovisar måluppfyllelse samt redogör för verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut för hela kommunkoncernen. En utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts, resultatredovisning, resultatanalys och uppgifter om viktiga utvecklingsområden skall lämnas i årsredovisningen.

Hanteringsordning för negativt eget kapital

Fullmäktige beslutar om nämndens över- respektive underskott i driftbudgeten skall överflyttas till nästkommande år. I de fall nämnden uppvisar ett negativt eget kapital i bokslutet skall detta täckas med motsvarande överskott de närmast följande tre åren. Exempelvis skall ett negativt eget kapital i bokslut 2012 vara eliminerat i 2015 års bokslut. Nämnden skall i årsrapporten ange vilka åtgärder som skall vidtas för att eliminera det negativa egna kapitalet. Samtliga åtgärder skall ha trätt i kraft senast den 1 juli året efter bokslutet.

Årsrapport

Nämnderna upprättar årsrapporter med bokslut utifrån de anvisningar som kommunledningsförvaltningen lämnar. Årsrapporten innehåller resultatredovisning i form av måluppfyllelse, resursåtgång och arbetssätt samt analys och förslag till förbättringar för ökad måluppfyllelse och ökad kund- och brukarnöjdhet. Kvalitetsuppföljning och redovisning av intern kontroll är en del av årsrapporten.

Delårsrapport

Växjö kommun upprättar årligen en delårsrapport efter augusti. Rapporten omfattar uppföljning av ekonomi och personal samt en helårsprognos. Vidare ingår en redogörelse för utvecklingen av verksamheterna och resultat sedan föregående verksamhetsårs utgång samt en uppföljning av kommunfullmäktiges mål. Rapporten innehåller även koncernredovisning.

Uppföljning på nämnder

Nämnden skall upprätta interna anvisningar för månatlig budgetuppföljning, s.k. månadsrapporter, anvisningar för investeringar samt anvisningar för intern överföring av över- resp. underskott vid årsskiftena. Enstaka avvikelser ifrån månadsuppföljning får förekomma. Anvisningarna skall ange befogenhetsfördelningen mellan nämnden och dess förvaltning.

Nämnden skall till kommunstyrelsen (kommunledningsförvaltningen) lämna månadsrapporter efter maj och oktober månad, delårsrapporter efter mars och augusti samt en årsrapport med bokslut. Rapporterna skall ha behandlats av nämnden innan kommunledningsförvaltningen överlämnar dessa till kommunstyrelsen. Delårsrapporten och årsrapporten med bokslut skall utformas och lämnas i enlighet med de anvisningar som årligen meddelas av kommunledningsförvaltningen.

Avvikelse ifrån budget

Nämndens verksamhet skall bedrivas inom befintlig budgetram. Nämnden får inte överskrida sin totala driftbudget, utan har att dessförinnan noggrant pröva möjligheter till omprioriteringar, besparingar, standardsänkningar och/eller ökade intäkter.

Verksamheten skall bedrivas inom befintliga budgetanslag även om detta medför att de i budgeten angivna målen och riktlinjerna inte helt kan uppnås. Nämnden får således normalt inte överskrida sin totala driftbudget, utan har att dessförinnan noggrant pröva möjligheter till omprioriteringar, besparingar, standardsänkningar och/eller ökade intäkter.

Intäkter utöver budget, som har ett direkt samband med verksamheten, får efter beslut i respektive nämnd användas till ökade kostnader. Beträffande tillkommande specialdestinerade statsbidrag utöver budget skall kommunstyrelsen lämna sitt godkännande, innan dessa får användas till ökade kostnader.

Nämnden har rätt att besluta om ändrad inriktning av en verksamhet om nämnden bedömer det lämpligt eller nödvändigt. Dock skall ändringar, som innebär antingen en avsevärd förändring eller är av principiell art i förhållande till mål och riktlinjer, beslutas av kommunfullmäktige.

Anslag får om disponeras mellan nämnderna efter samråd dem emellan. Beslutsmyndighet är härvid den nämnd, vars anslag kommer att minska genom om disponeringen.

Utvidgning av verksamhet

I de fall nämnden fattar beslut om utvidgning av verksamheten skall det tydligt framgå av beslutet på vilket sätt utvidgningen skall finansieras i driftbudgeten. Av beslutet skall även de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna framgå samt hur utvidgningen ryms inom nämndens flerårsplan.

Åtgärder vid avvikelser i förhållande till budget

Innan nämnden tar ställning till månadsrapporten/delårsrapporten skall avvikelser i förhållande till budget skriftligen förklaras av förvaltningschefen.

I de fall månadsrapporten/delårsrapporten visar på prognostiserat underskott i förhållande till budget, och om nämnden inte ämnar eller kan ianspråkta positivt eget kapital, skall förvaltningschefen för nämnden presentera förslag till åtgärder. Dessa skall vara så utformade att nämnden, om möjligt, senast till utgången av innevarande budgetår åter når en överensstämmelse med budget.

Nämnden skall fatta beslut om åtgärder enligt föregående stycke, senast på det andra ordinarie nämndsammanträdet efter det att månadsrapporten/ delårsrapporten framlades för nämnden. Beslutet skall, om möjligt, vara så utformat att nämnden

senast till utgången av innevarande budgetår åter når en överensstämmelse med budget, alternativt ianspråktar positivt eget kapital för engångsinsatser.

Om åtgärderna är av större vikt och berör fler nämnder, skall samråd ske med berörda nämnder före genomförandet.

Om obalansen vid årets slut fortfarande kvarstår, skall nämnden göra en granskning av verksamheten och organisationen, inklusive förvaltningsledningen. Nämndens ansvar prövas i samband med bokslutsbehandlingen i kommunfullmäktige.

Åtgärder vid avvikelser i förhållande till budget avseende lagstiftad verksamhet

Finansiering av verksamhet som enligt lag åvilar kommunen kan dock, efter nämnda prövning, innebära att totalt tilldelade medel inte förslår. Om ambitionsnivån är högre än vad som krävs för att den lagstadgade skyldigheten skall vara uppfylld, får nämnden överväga att sänka standarden, dock inte under minimistandarden. Respektive nämnd har ansvaret för att verksamheten bedrivs enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och måste fortsätta att bedriva verksamheten även om budgetanslaget inte räcker till. I sådant fall ska nämnden lämna en rapport alternativt rapportera vid nästkommande ordinarie rapporteringstillfälle till kommunstyrelsen, som har att redovisa förhållandet till fullmäktige senast i närmast följande delårsrapport alternativt i ett särskilt ärende till kommunfullmäktige.